

Što je kompas?

Magnetski je kompas instrument u kojem slobodno viseći magnetski element (najčešće magnetska igla) pokazuje smjer magnetskog polja zemaljske kugle, pa se po tome može orijentirati, tj. mogu se odrediti strane svijeta.

Tko ga je izumio?

Kompas je stari kineski izum, nastao oko 100. godine. No nisu ga izumili moreplovci niti istraživači! Kineski gataoci koristili su se na pločama za «gledanje u budućnost» jednom vrstom kamena, zapravo minerala, koji je bio poput željeznog oksida. Taj se oksid poravnavao u smjeru sjever-jug. Konačno je netko primijetio da se mineral uvijek jednako poravnava te da je bolji za određivanje smjera kretanja nego za proricanje budućnosti. Prvi su kompasi bili četvrtasti. Na njima su bile označene strane svijeta i neka zvijezda. Magnetna igla bila je načinjena u obliku žličice, od minerala s magnetskim svojstvima, a uvijek je pokazivala jug. Prvi pokazivači smjera koji nisu sličili žličicama, nego iglama pojavili su se u 8. stoljeću, također u Kini. U 9. stoljeću kompasi su već postali uobičajena naprava za navigaciju na brodovima.